

[Weikop.]

nu drejer sig om store industrivirksomheder eller om en mindre håndværker. Hvis letfordærlige varer ikke bliver solgt i tilstrækkeligt omfang, kan der opstå tab; hvis udbuddet af letfordærlige varer er lille på grund af manglende tilførsler, ja, så kan der vel tjenes mere, mens et stort udbud kan give en ringe fortjeneste eller endog tab. Sådan er jo vilkårene.

Må jeg lige i denne forbindelse sige, at det står mig ikke ganske klart, hvordan f. eks. torvehandelen vil være i stand til at fastslå prisen den 25. februar, eller hvordan kommissærer, der sælger torveprodukter på auktioner, kan undgå at komme i konflikt med loven, al den stund de store torveauktioners priser fastsættes ganske enkelt efter udbud og efterspørgsel. Udbud og efterspørgsel er jo, kan jeg sige, de vilkår, som erhvervene må arbejde under. Hvis sommeren bliver regnfuld og kølig, vil de sæsonvarer, der vil være udbudt med henblik på en normal sommer, selvfølgelig give tab. Konjunkturer og lunefulde afsætningsforhold giver aldrig sikkerhed for fortjeneste, endsige for en ublu fortjeneste. Hvis chancen for gevinst med risiko for tab fjernes, tror jeg, at dette vil være til skade for forbrugerne.

Så kan man spørge: hvordan er så priser og avancer, hvordan har de stillet sig i de senere år og i de sidste år, hvor man har fået både omsætningsafgift og landbrugsordninger? Se, det ved vi jo en hel del om. Jeg har taget med herop ikke mindre end to digre værker. Det ene hedder „Redegørelse for prisundersøgelserne i sommeren 1961“, og det andet digre værk hedder „Redegørelse for pris- og avanceudviklingen i perioden februar-november 1962“. Man vil se, at der er rigeligt med papir og rigeligt med tal og virkelige undersøgelser. Hvad viser så disse undersøgelser? De viser, for at sige det meget enkelt, at der ikke har været grundlag hverken for mistænkeliggørelsen eller, så vidt jeg kan se, for det foreliggende lovforslag. Alene af den grund er det meget betænkeligt at åbne for det, denne lovgivning indebærer en mulighed for, nemlig et angiveri, som de nuværende konkurrenceforhold efter min mening ikke giver nogen begrundelse for at give adgang til.

Konkurrencen inden for den handel, som forbrugerne kender bedst, er efter min opfattelse stort set knivskarp. Det er, tør jeg næsten sige, i øjeblikket en giganternes kamp. Det er nemlig kampen mellem de store, kapitalstærke koncerner og den mægtige kooperation. Brugsforeningernes omsætning nåede i 1962 op på over 2 milliarder kr. Denne kamp er kampen om forbrugerne, en kamp, hvor brugsforeningerne anvender kæmpebeløb på reklame, og hvor der konkurreres på bonus og rabat, en kamp, hvor den lille købmand skal værges sig, og hvor han vil blive sorteper. Men det må da være en kamp, der ganske naturligt fører til den fornødne pris- og avanceregulering. Skulle disse giganter, der her er tale om, og som behersker en så stor del af markedet, finde på at tage urimelige priser, fordi de behersker så stor en del, så kan monopoltilsynet allerede nu med den forhåndenværende lovgivning gribe ind.

De indgreb, som lovforslaget tilsigter, kan man nære stærk tvivl om er i forbrugernes interesse. Jeg tror, at man skal være varsom med at indføre noget nyt, for selv Danske Husmødres Forbrugerråd nærer ængstelse for, at retningsgivende priser — som de udtrykte det i det udvalg, der beskæftiger sig med lovforslaget om indseende med priser — vil låse priserne fast og medvirke til prisudviklingens stagnation. Ja, så mange var ordene, og det er klart, at de siger i hvert fald mig noget. Monopoltilsynet har også med hensyn til maksimalprisers indførelse afgivet en udtalelse. Den er hverken for eller imod, men henviser til, at dette er et politisk spørgsmål. Det var det, som den ærede ordfører hr. Poul Møller var inde på, og jeg tror, at ingen vil bestride, at dette lovforslag er fremsat alene af politiske årsager, og at det, som også det ærede medlem hr. Poul Møller sagde, har en psykologisk baggrund. Men man må ikke glemme, at det vil have til følge, at man rent faktisk lader alle krigstidens og vareknaphedens restriktioner stå op af graven.

Så kan man spørge mig om, hvem det nu egentlig er, der har manet en lovgivning, der fuldstændig lignede den, der nu er foreslået, i graven, og det var det ærede medlem hr. Poul Møller også inde på. Det er jo en politiker, som selv mente — og